

MO-119

March-2019

M.Ed., Sem.-IV

B-110: Educational Management & Organisation in Secondary Education

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ-1

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો :
- (1) શૈક્ષણિક પ્રબંધનો અર્થ અને પરિભાષા સ્પષ્ટ કરો. 7
- (2) પ્રબંધ, પ્રશાસન અને સંગઠનનો ભેદ જણાવો. 7
- અથવા**
- (1) પ્રબંધના વિવિધ ઘટકોનો આયોજન પ્રક્રિયા સાથેનો સબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- (2) સામાજિક માંગ અને લોકશાહી જરૂરિયાતનો શૈક્ષણિક આયોજનનો દષ્ટિકોણ સમજાવો.
- (B) MCQ (છ માંથી કોઈપણ ચાર) 4
- (1) POSDCORB નું પૂરું નામ જણાવો.
- (2) POSDCORB નું સૂત્ર કોને આપ્યું છે ?
- (3) સંસ્થાકીય સંસ્કૃતિ એટલે શું ?
- (4) સંસ્થાકીય વિકાસ એટલે શું ?
- (5) સહકાર એટલે શું ?
- (6) પ્રબંધ એટલે શું ?
2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો :
- (1) પ્રાદેશિક શૈક્ષણિક આયોજનના સોપાનોની ચર્ચા કરો. 7
- (2) રાષ્ટ્રીય સ્તર પર આયોજનની ભૂમિકા જણાવો. 7
- અથવા**
- (1) શૈક્ષણિક આયોજનમાં પંચવર્ષીય યોજનાઓની ભૂમિકા જણાવો.
- (2) શાળાકીય આયોજન તેમજ આચાર્યની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (B) MCQ (પાંચમાંથી કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) પંચવર્ષીય યોજના કઈ સાલમાં અમલમાં આવી ?
- (2) શાળાકીય યોજનાની અસફળતાનું એક કારણ જણાવો.
- (3) શિક્ષણ સુધારાની વિશિષ્ટ સંસ્થાઓ જણાવો.
- (4) આયોજન આયોગની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
- (5) આયોજન પ્રક્રિયા અને પર્યાવરણ સમજાવો.

વિભાગ-2

3. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો :
- (1) શાળાના ભૌતિક સંશોધનોનો વિકાસ કરવામાં આચાર્યની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. 7
- (2) શાળા સંશોધનનો શિક્ષણની ગુણવત્તા સુધારામાં ઉપયોજન સ્પષ્ટ કરો. 7

અથવા

- (1) સંપૂર્ણ ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપનના સોપાનોની ચર્ચા કરો.
- (2) સંપૂર્ણ ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપન સંબંધિત સમસ્યાઓ પૈકી કોઈપણ બે વિગતોની ચર્ચા કરો.
- (B) MCQ (છ માંથી કોઈપણ ચાર) 4
- (1) માનવ સંશોધનના બે કામના પ્રકાર જણાવો.
- (2) માનવ સંશોધન એટલે શું ?
- (3) SWOTનું પૃથક્કરણ જણાવો.
- (4) શાળા મૂલ્યાંકનના બે હેતુઓ જણાવો.
- (5) શિક્ષક મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિઓ જણાવો.
- (6) સંસ્થા મૂલ્યાંકન પૃથક્કરણના ઘટકો જણાવો.

4. (A) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો :
- (1) શાળા મૂલ્યાંકનની અગત્યતા, મહત્ત્વ અને ઉપયોગીતા જણાવો. 7
- (2) શાળા મૂલ્યાંકનના માપદંડોની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

- (1) શાળા મૂલ્યાંકનના પાસાઓ જણાવો.
- (2) શિક્ષણમાં સિસ્ટમ અભિગમની ચર્ચા કરો.
- (B) MCQ (પાંચમાંથી કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) સિસ્ટમનો અર્થ આપો.
- (2) અનૌપચારિક શિક્ષણ એટલે શું ?
- (3) સિસ્ટમ અભિગમની કોઈ એક મર્યાદા લખો.
- (4) વર્ગવ્યવહાર એટલે શું ?
- (5) સંસ્થાકીય ભાવાવરણ એટલે શું ?

MO-119

March-2019

M.Ed., Sem.-IV

B-110: Educational Management & Organisation in Secondary Education

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Section-1

1. (A) Write the following :

- (1) Define the meaning and terminology of educational management. 7
- (2) Explain the differences between Administration, Management and organization. 7

OR

- (1) Specify the relationship with the planning process of various components of the management.
- (2) Explain the point of view of the Educational planning of social demand and democracy.

(B) MCQ (any **four** from **six**) 4

- (1) Provide the full name of POSDCORB
- (2) Who gave the formula of POSDCORB ?
- (3) What is institutional culture ?
- (4) What is institutional development ?
- (5) What is the Cooperation ?
- (6) What is the Management ?

2. (A) Write the answer to the following questions :

- (1) Discuss steps of Regional Educational Planning. 7
- (2) State the role of planning at the national level. 7

OR

- (1) Identify the role of five year plans in Educational planning.
- (2) Specify the role of school planning and the role of Principal.

(B) MCQ : (**three** from **five**) 3

- (1) In which year the five year plan implemented ?
- (2) Give a reason for the failure of the school plan
- (3) State the special institutions of education reform
- (4) When did the Planning Commission be established ?
- (5) Explain the planning process and environment

Section-2

3. (A) Write the answer to the following questions :
- (1) Discuss the role of Principal in developing school's physical resources. 7
 - (2) Specify the role of school resources for quality improvement in education 7

OR

- (1) Discuss the steps of total quality management.
- (2) Discuss any two details of the related problems related to total quality management.

- (B) MCQ : (any **four** from **six**) 4

- (1) State the nature of two types of human resources.
- (2) What is human resource ?
- (3) Explain the analysis of SWOT.
- (4) State the two objectives of school evaluation.
- (5) State the methods of teacher evaluation.
- (6) Explain the components of the Institute Evaluation Analysis

4. (A) Write the answer to the following questions :
- (1) State the essentiality, importance and usefulness of school evaluation. 7
 - (2) Discuss the standards of school evaluation. 7

OR

- (1) Explain the aspects of school evaluation.
- (2) Discuss system approach in education.

- (B) MCQ : (any **three** from **five**) 3

- (1) Define the meaning of system
 - (2) What is non-formal education ?
 - (3) Write any limitation of system approach
 - (4) What is classroom interaction ?
 - (5) What is an organizational environment ?
-